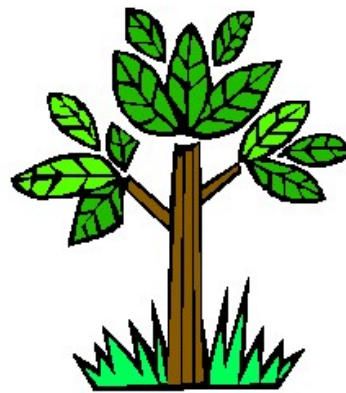

Cây nhị phân

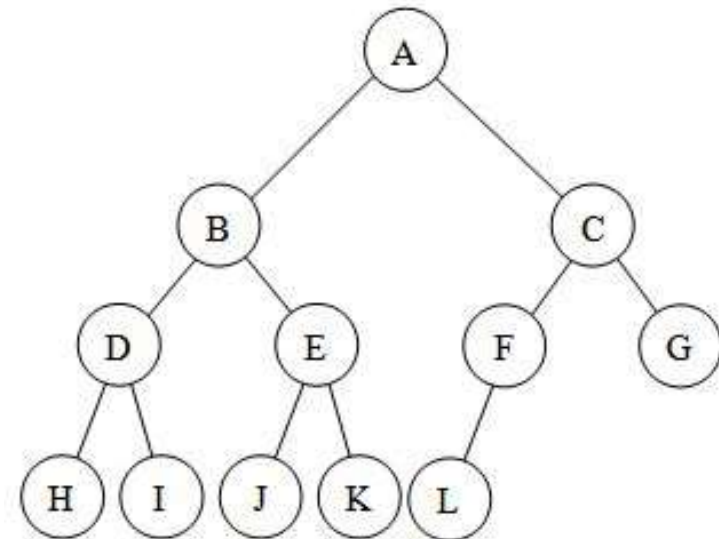
- Các khái niệm và thuật ngữ cơ bản
- Cài đặt cấu trúc dữ liệu
- Duyệt cây
- Cây nhị phân tìm kiếm – Binary Search Tree
- Hàng đợi ưu tiên – Priority Queue

Các khái niệm và thuật ngữ cơ bản

- Các ví dụ
- Đặc điểm của cấu trúc cây
- Tree ADT
- Các thuật ngữ liên quan
- Các định lý

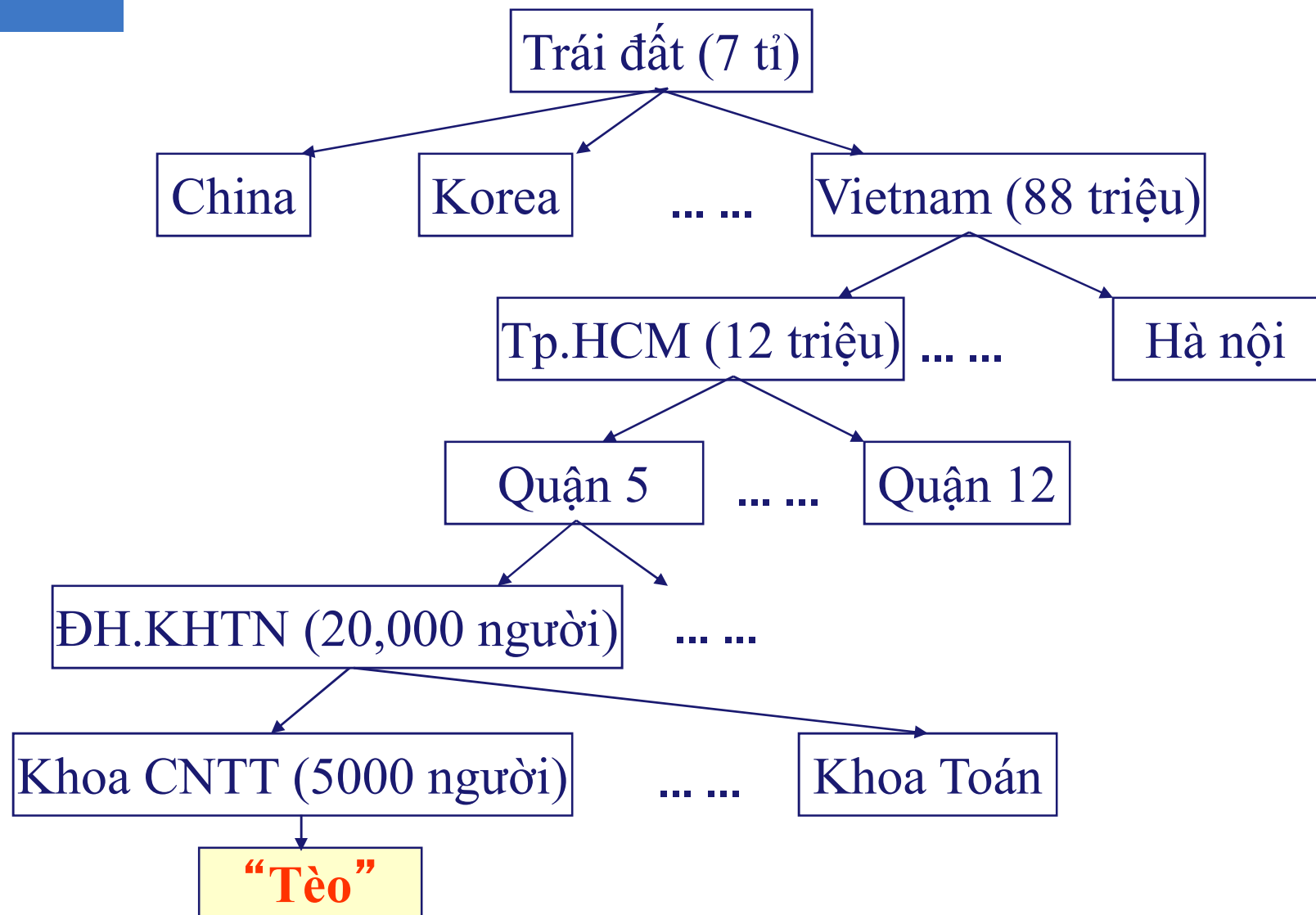

Các ví dụ (1)

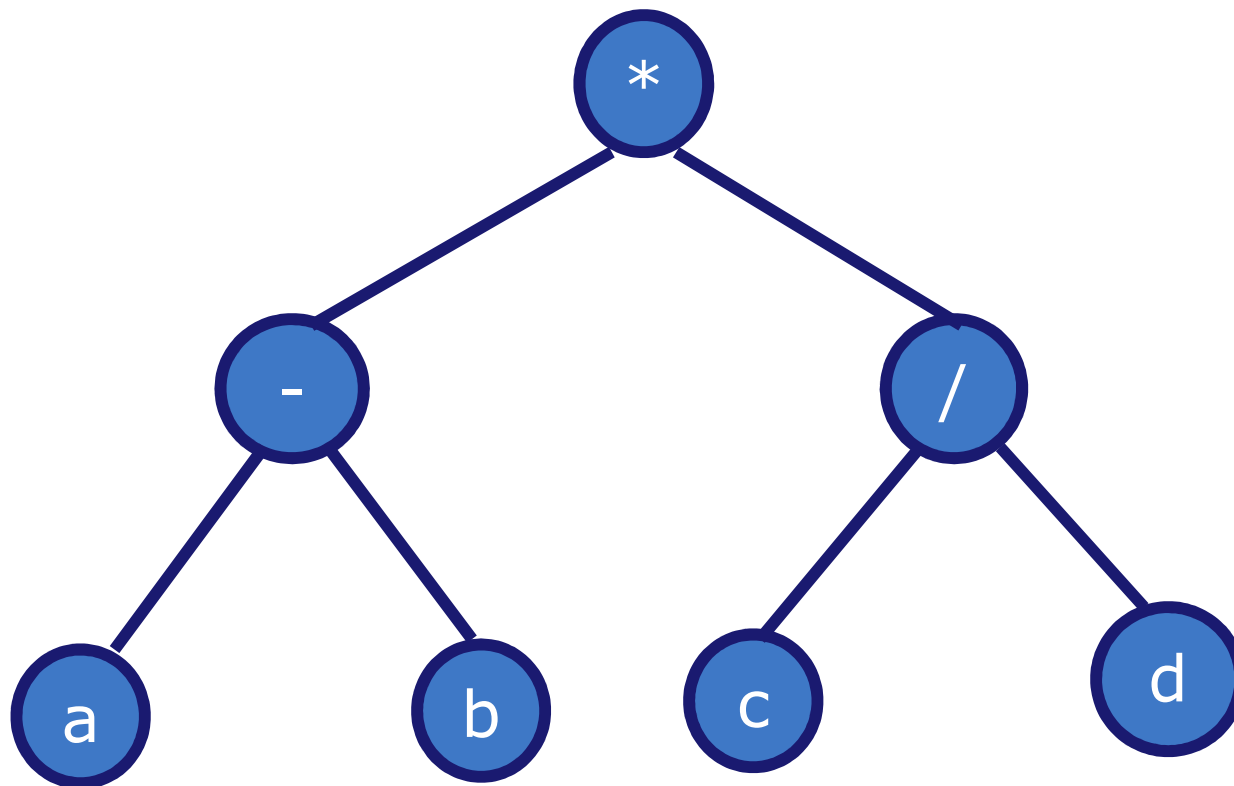
- Ví dụ 1: cách lưu trữ phân cấp → bài toán đưa thư
 - Cần tìm 1 người: Tèo, khoa CNTT, ĐH KHTN, Quận 5, Tp.HCM, Việt nam
 - Cách tìm ra “Tèo” nhanh nhất ?
 - Sử dụng mảng (array) ?
 - Sử dụng danh sách liên kết (linked list) ?

Các ví dụ (2)

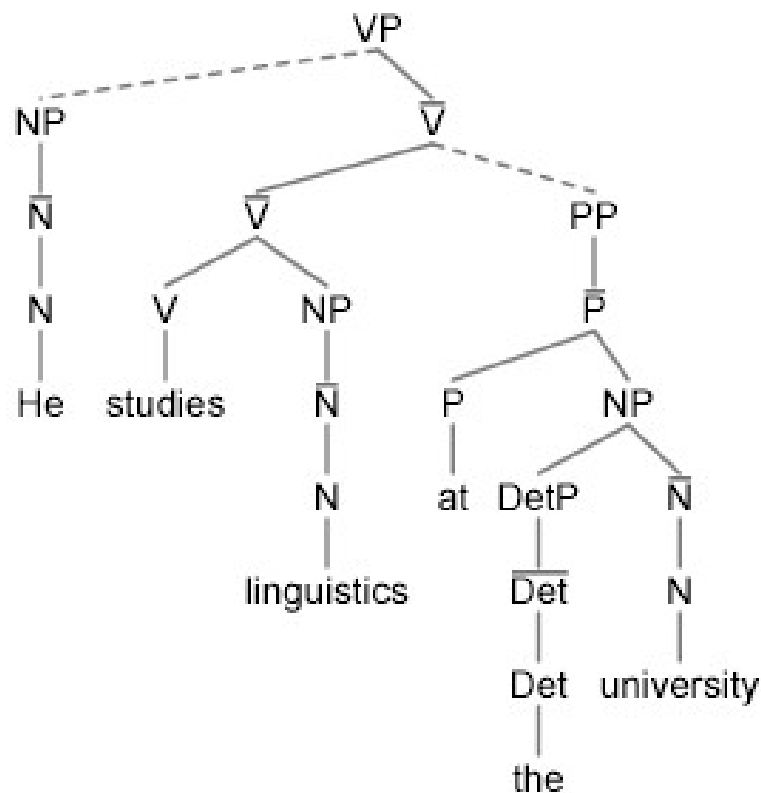
Các ví dụ (3)

- Ví dụ 2: cây biểu thức $(a-b)*(c/d)$

Các ví dụ (4)

- Ví dụ 3: cây ngữ pháp – mô tả các thành phần ngữ pháp trong một câu

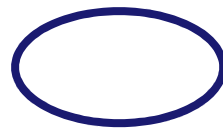

Đặc điểm của cấu trúc cây

- Cây là 1 cấu trúc dữ liệu quan trọng để biểu diễn tính “kế thừa”, “phân cấp”
 - Cây gia phả (trong các dòng họ)
 - Cây phân cấp các loài (trong sinh vật)
 - ...
- Linked List
 - Chèn/xóa phần tử: $O(1)$
 - Tìm kiếm: $O(n)$
- Cây nhị phân tìm kiếm
 - Thêm/xóa phần tử: $O(\log_2 n)$
 - Tìm kiếm: $O(\log_2 n)$

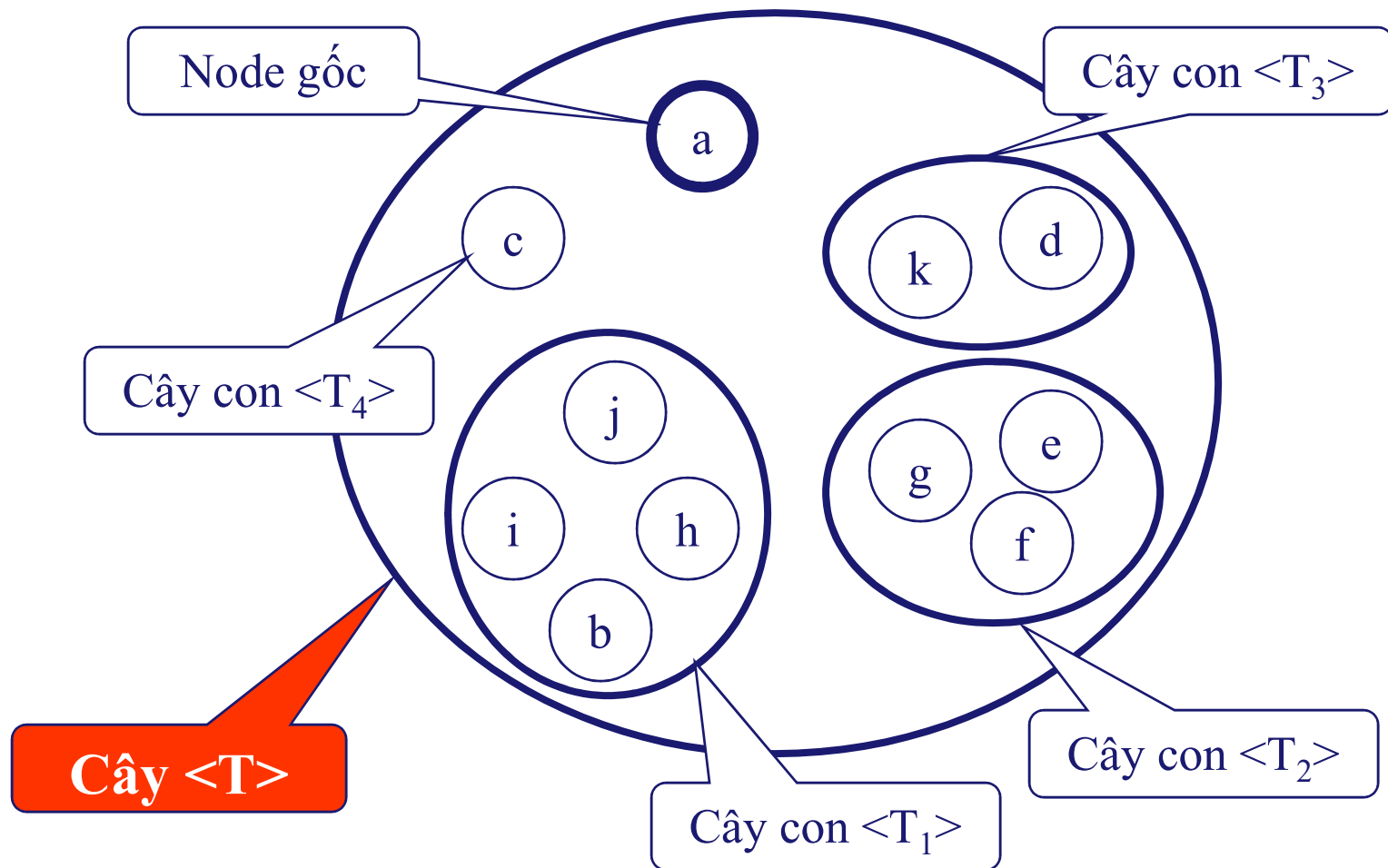
Tree ADT (1)

- Một cây $\langle T \rangle$ (Tree) là:
 - Một tập các phần tử, gọi là các node p_1, p_2, \dots, p_N
 - Nếu $N=0$, cây $\langle T \rangle$ gọi là cây rỗng (NULL)
 - Nếu $N>0$:
 - Tồn tại duy nhất 1 node p_r gọi là gốc của cây
 - Các node còn lại được chia thành m tập hợp không giao nhau: T_1, T_2, \dots, T_m
 - Mỗi $\langle T_i \rangle$ là 1 cây con của cây $\langle T \rangle$

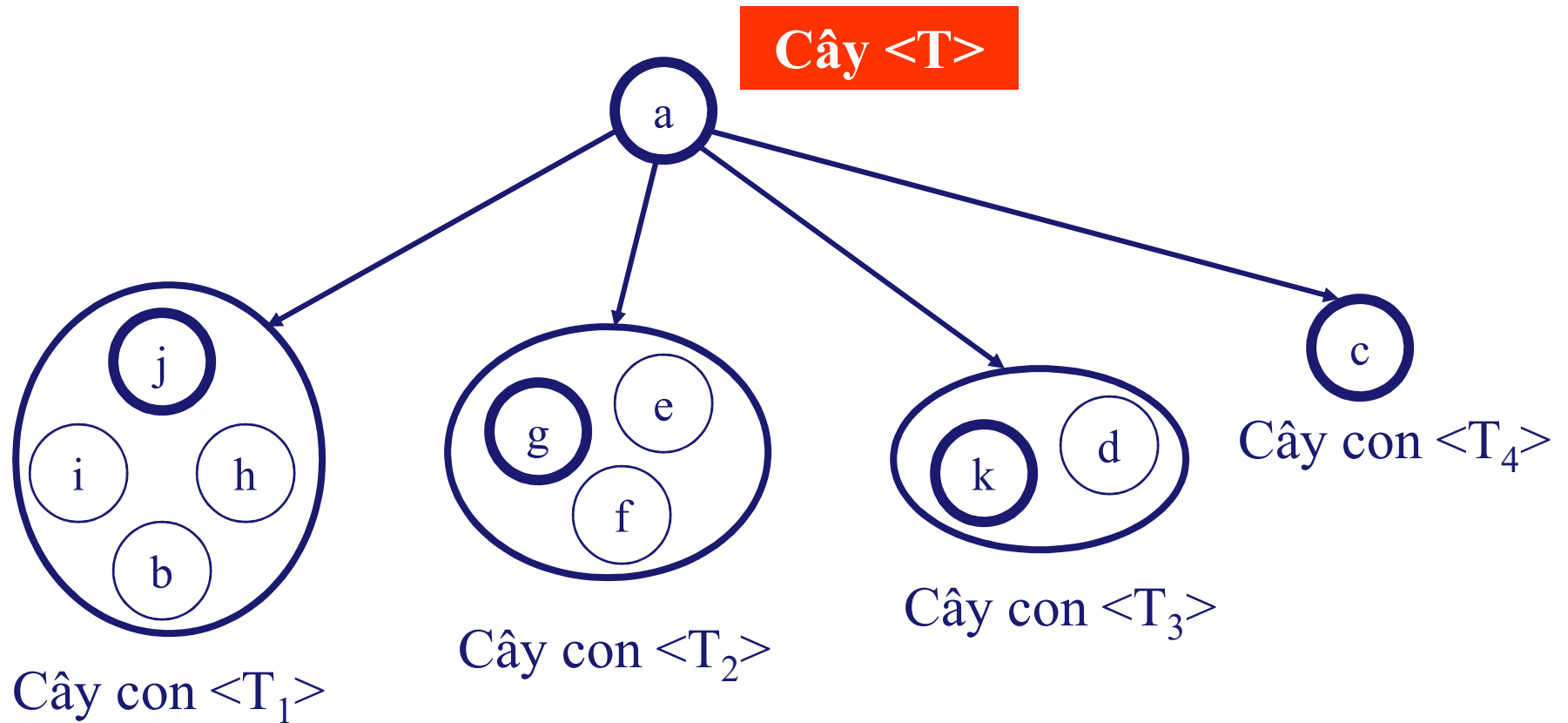

Tập rỗng \rightarrow Cây $\langle T \rangle$ rỗng (NULL)

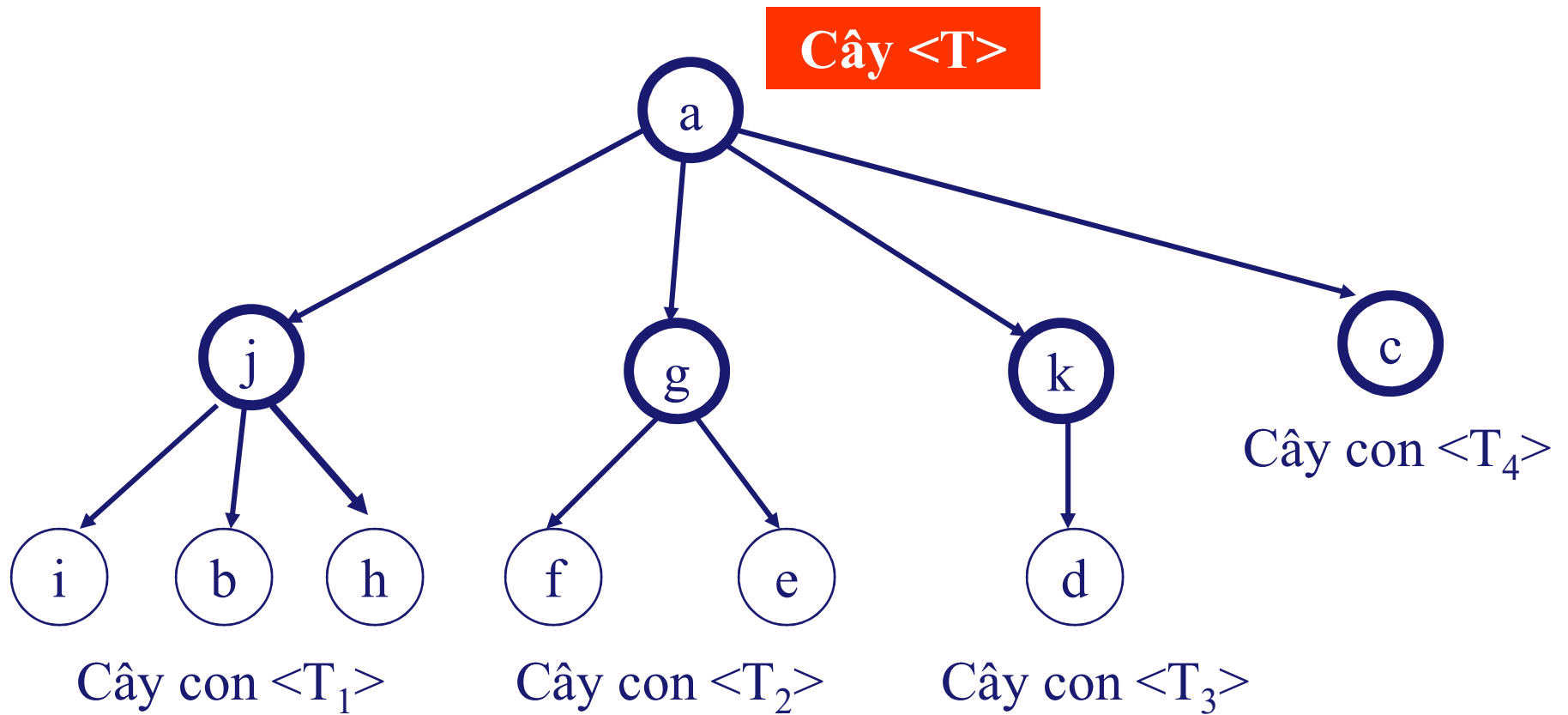
Tree ADT (2)

Tree ADT (3)

Tree ADT (4)

Tree ADT (5)

- Các tính chất của cây:
 - Node gốc không có node cha
 - Mỗi node con chỉ có 1 node cha
 - Mỗi node có thể có nhiều node con
 - Không có chu trình

Tree ADT (6)

- Các thao tác cơ bản trên cây:
 - Khởi tạo cây rỗng
 - Xóa cây
 - Thêm một node
 - Xóa một node
 - Duyệt cây
 - Kiểm tra cây rỗng
 - Đếm số node trong cây
 - Tính chiều cao của cây

Các thuật ngữ liên quan (1)

- **Node**: là 1 phần tử trong cây. Mỗi node có thể chứa 1 dữ liệu bất kỳ
- **Nhánh (Branch)**: là đoạn nối giữa 2 node
- **Node cha (Parent node)**
- **Node con (Child node)**
- **Node anh em (sibling nodes)**: là những nút có cùng node cha
- **Bậc của 1 node p**: là số node con của p
 - Bậc (a) = 4; Bậc (j) = 3; Bậc (g) = 2;
 - Bậc (k) = 1; Bậc (c) = 0

Các thuật ngữ liên quan (2)

- **Node gốc (Root node):** node không có node cha
- **Node lá (Leaf node):** node có bậc = 0 (không có node con)
- **Node nội (Internal node):** là node có node cha và có node con
- **Cây con (Subtree)**
 - *Trắc nghiệm:* có bao nhiêu cây con trong cây $\langle T \rangle$?

Các thuật ngữ liên quan (3)

- **Bậc của cây**: là bậc lớn nhất của các node trong cây
 - $\text{Bậc}(<T>) = \max \{ \text{bậc}(p_i) / p_i \in <T> \}$
 - Bậc của cây $<T>$?
- **Đường đi (Path)** giữa node p_i đến node p_j : là dãy các node liên tiếp từ p_i đến p_j sao cho giữa hai node kề nhau đều có nhánh
 - $\text{Path}(a, d)$?

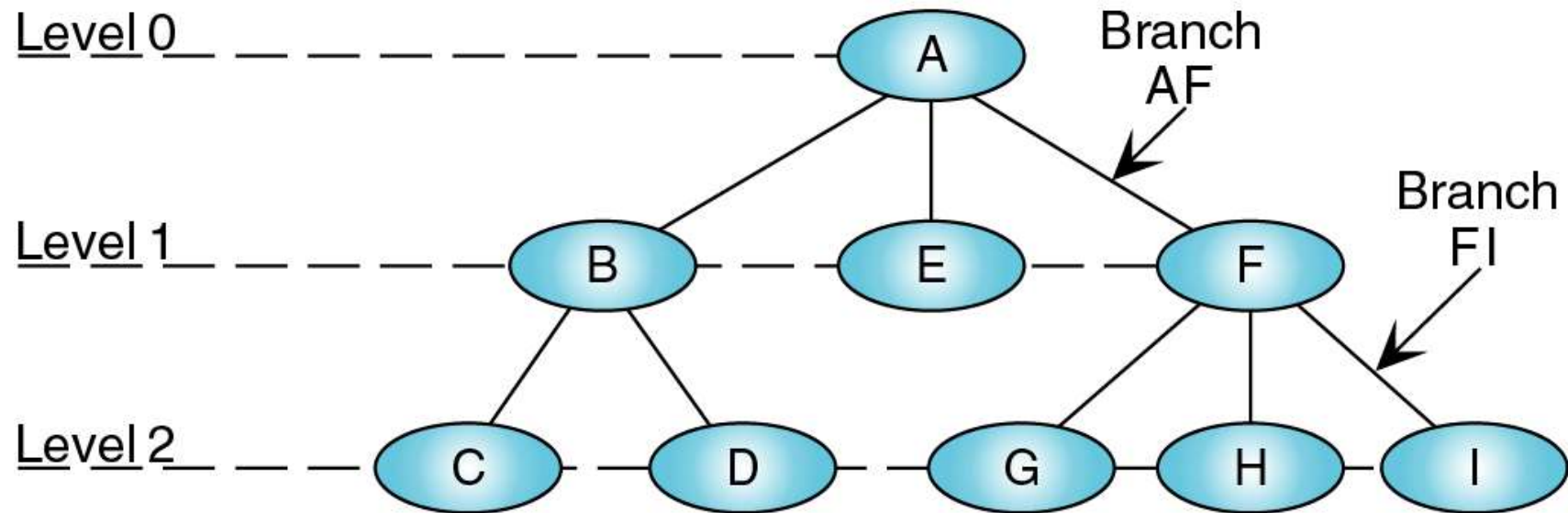

Các thuật ngữ liên quan (4)

- **Mức (Level):**
 - Mức (p) = 0 nếu p = root
 - Mức (p) = 1 + Mức (Cha (p)) nếu p ≠ root
- **Chiều cao của cây (Height - h_T):** đường đi dài nhất từ node gốc đến node lá
 - $h_T = \max \{ \text{Path}(\text{root}, p_i) \mid p_i \text{ là node lá} \in \langle T \rangle \}$
 - h_T ?

Các thuật ngữ liên quan (5)

Parents: A, B, F
Children: B, E, F, C, D, G, H, I
Siblings: {B, E, F}, {C, D}, {G, H, I}

Leaves: C, D, E, G, H, I
Internal nodes: B, F

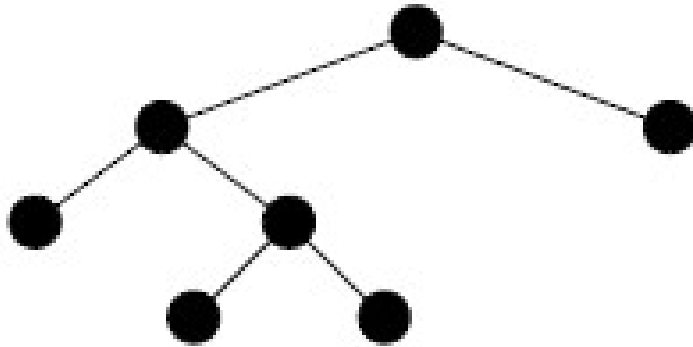

Các thuật ngữ liên quan (6)

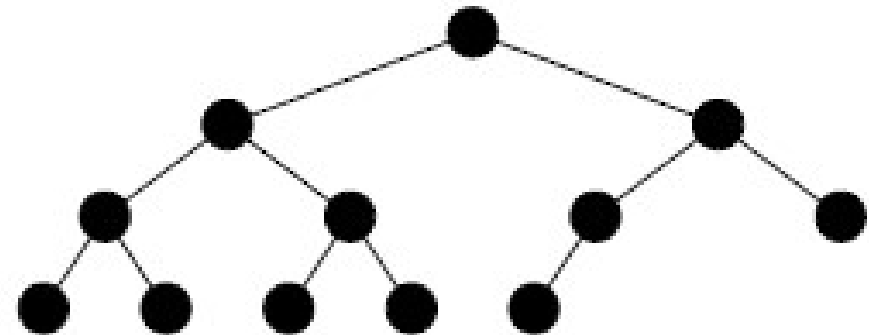
- Cây nhị phân (binary tree)
 - Cây nhị phân là cây có bậc = 2
- Full binary tree
 - Mỗi node có 0 hoặc 2 node con
- Complete binary tree
 - Từ mức 0 đến mức $h-2$: có đủ số node (completely full)
 - Mức $h-1$: các node được thêm vào cây từ trái sang phải

Các thuật ngữ liên quan (7)

Full but not complete

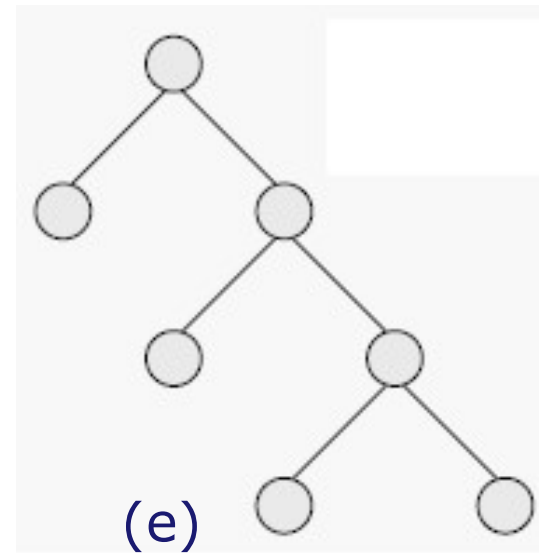
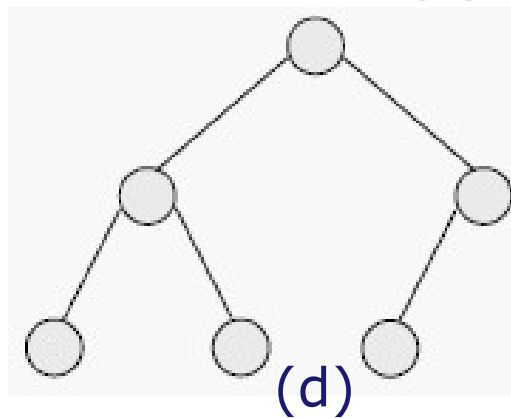
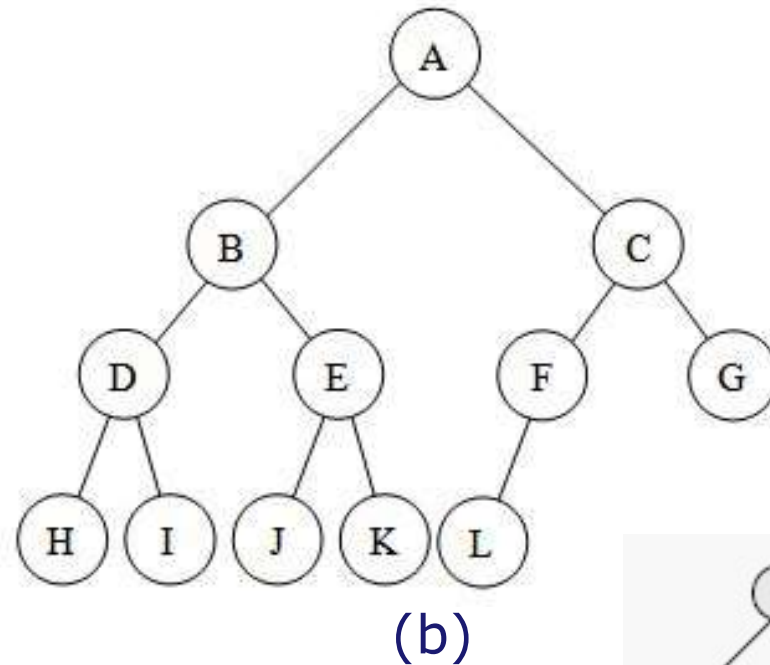
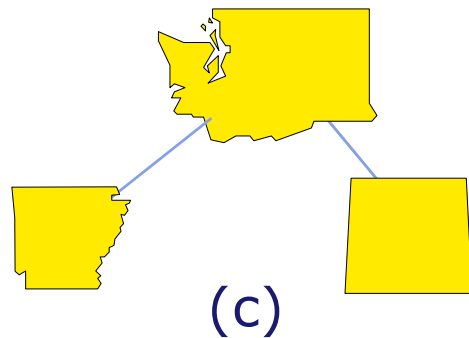
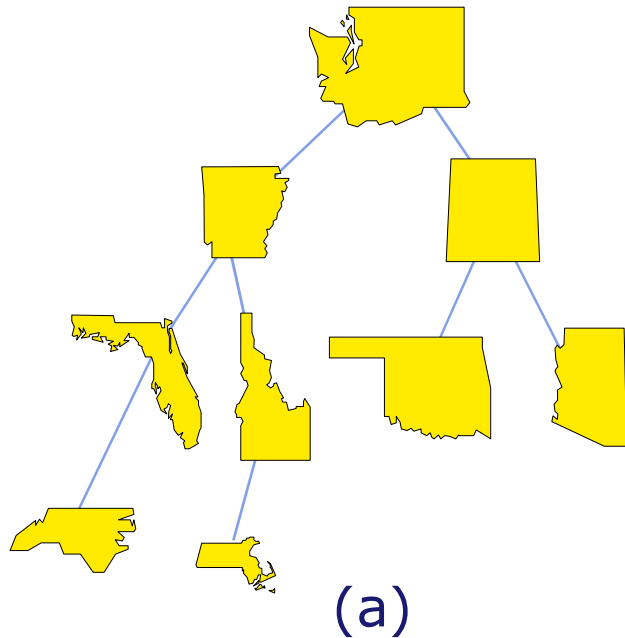
Complete but not full

?

Complete and full

Các thuật ngữ liên quan (8)

Complete ?
Full ?

Các định lý (1)

- Cho T là một cây nhị phân đầy đủ (full binary tree). Gọi N là số node, L là số node lá, I là số node nội (tính cả node gốc)
 - $L = I + 1$
 - $N = 2I + 1$
 - $I = (N - 1)/2$
 - $L = (N + 1)/2$
 - $N = 2L - 1$
 - $I = L - 1$

Các định lý (2)

- Nếu T là một cây nhị phân có h level thì số node tối đa của T là $2^h - 1$
- Nếu T là một cây nhị phân có h level thì số node lá tối đa là 2^{h-1}
- Nếu T là một cây nhị phân, có không quá 2^h node tại mức h ($h \geq 0$)
- Nếu T là một cây nhị phân có N node thì số mức tối thiểu của T là $\lceil \log_2(N + 1) \rceil$
- Nếu T là một cây nhị phân có L node lá thì số mức tối thiểu của T là $\lceil \log_2 L \rceil + 1$

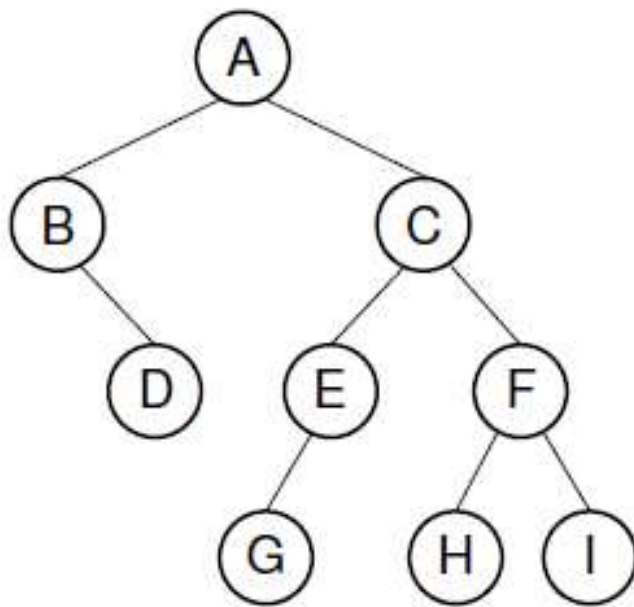
Cây nhị phân

- Các khái niệm và thuật ngữ cơ bản
- Cài đặt cấu trúc dữ liệu
- Duyệt cây
- Cây nhị phân tìm kiếm – Binary Search Tree
- Hàng đợi ưu tiên – Priority Queue

Cài đặt cây nhị phân bằng mảng (1)

Array index	Tree Node		
	Key	Left	Right
0	A	1	2
1	B	-1	3
2	C	4	5
3	D	-1	-1
4	E	6	-1
5	F	7	8
6	G	-1	-1
7	H	-1	-1
8	I	-1	-1

Cài đặt cây nhị phân bằng mảng (2)

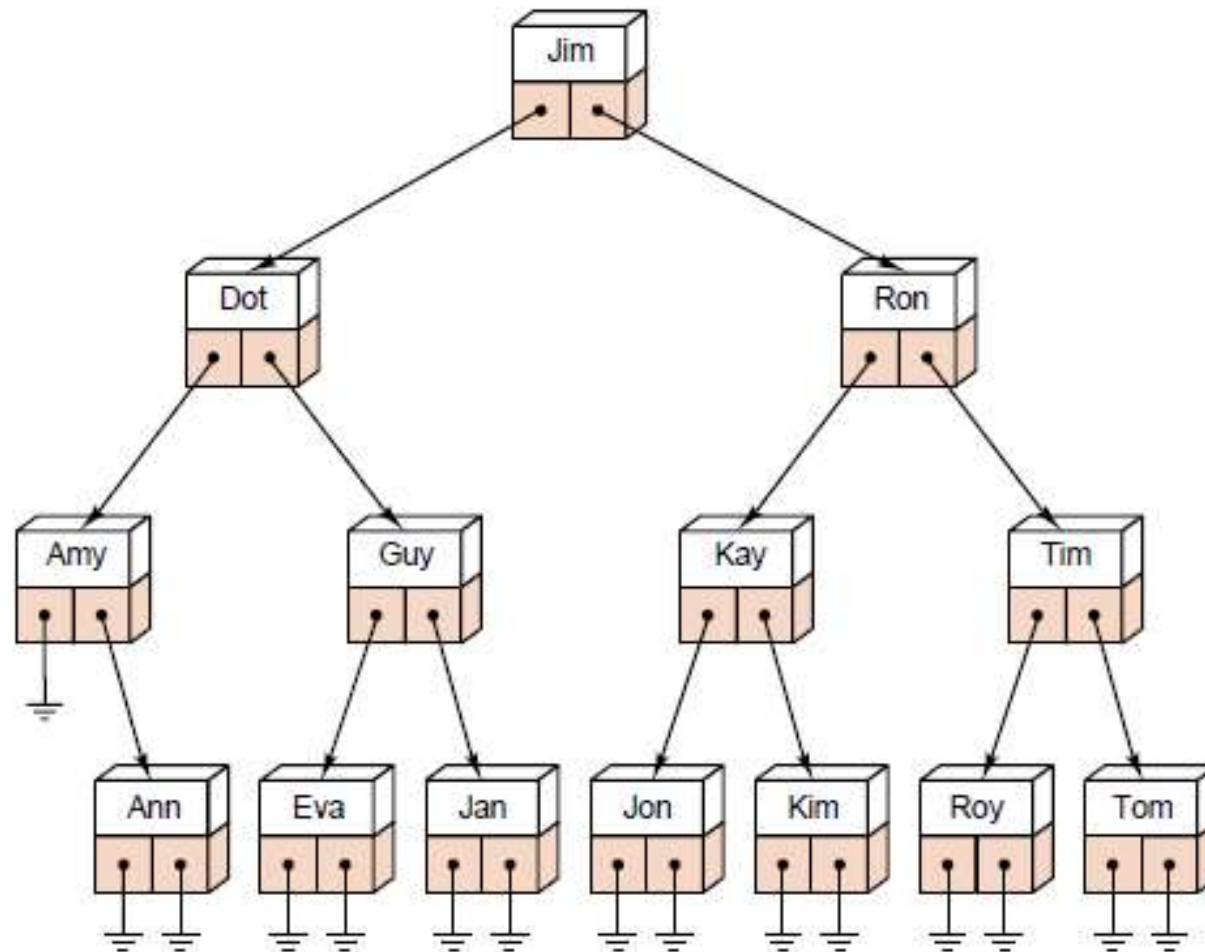
```
template <class T> class BINARY_TREE {
private:
    struct TreeNode {
        T          data;          // data of node
        int         left;         // index to left child
        int         right;        // index to right child
    };
    int            root;          // index to root of tree
    int            maxSize;       // max number of node in tree
    TreeNode       *nodes;        // array to store nodes of tree

    void          LNR(int p);
    void          NLR(int p);
    void          LRN(int p);
public:
    BINARY_TREE(int size);        // init a tree with 'size' node
    BINARY_TREE(const BINARY_TREE &aTree); // copy constructor
    ~BINARY_TREE();              // destructor

    // operations
    bool        isEmpty();
    int         countNode();
    int         height();
    bool        insert(T newItem);
    bool        remove(T item);
    void        preorder();      // call NLR(root)
    void        inorder();       // call LNR(root)
    void        postorder();     // call LRN(root)
}; // end class
```


Cài đặt cây nhị phân bằng con trỏ (1)

A linked binary tree

Cài đặt cây nhị phân bằng con trỏ (2)

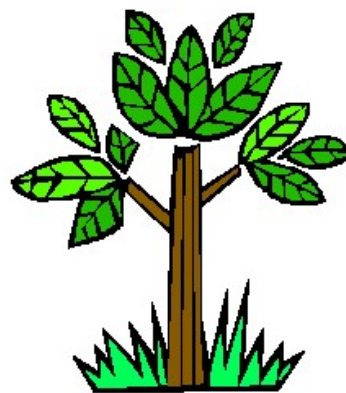
```
template <class T> class BINARY_TREE {
private:
    struct TreeNode {
        T                data;           // data of node
        TreeNode         *left;          // pointer to left child
        TreeNode         *right;         // pointer to right child
    };
    TreeNode             *root;          // pointer to root of tree

    void                LNR(TreeNode *p);
    void                NLR(TreeNode *p);
    void                LRN(TreeNode *p);
public:
    BINARY_TREE();                     // default constructor
    BINARY_TREE(const BINARY_TREE &aTree); // copy constructor
    ~BINARY_TREE();                     // destructor

    // operations
    bool                isEmpty();
    int                 countNode();
    int                 height();
    bool                insert(T newItem);
    bool                remove(T item);
    void                preorder();      // call NLR(root)
    void                inorder();       // call LNR(root)
    void                postorder();     // call LRN(root)
}; // end class
```

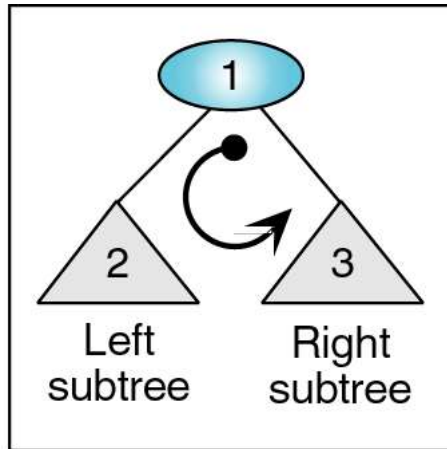
Cây nhị phân

- Các khái niệm và thuật ngữ cơ bản
- Cài đặt cấu trúc dữ liệu
- Duyệt cây
- Cây nhị phân tìm kiếm – Binary Search Tree
- Hàng đợi ưu tiên – Priority Queue

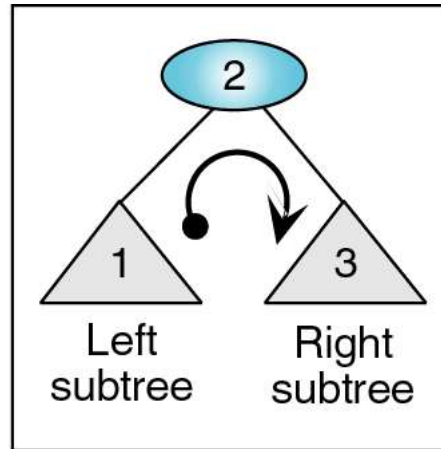

Duyệt cây (1)

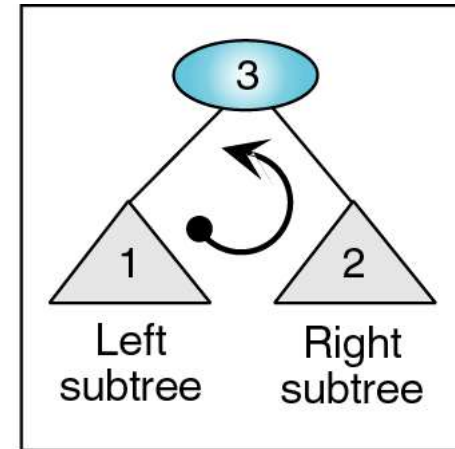
- Có 3 cách duyệt cây:
 - Duyệt gốc trước (Pre-Order) - NLR
 - Duyệt gốc giữa (In-Order) - LNR
 - Duyệt gốc sau (Post-Order) - LRN

(a) Preorder traversal

(b) Inorder traversal

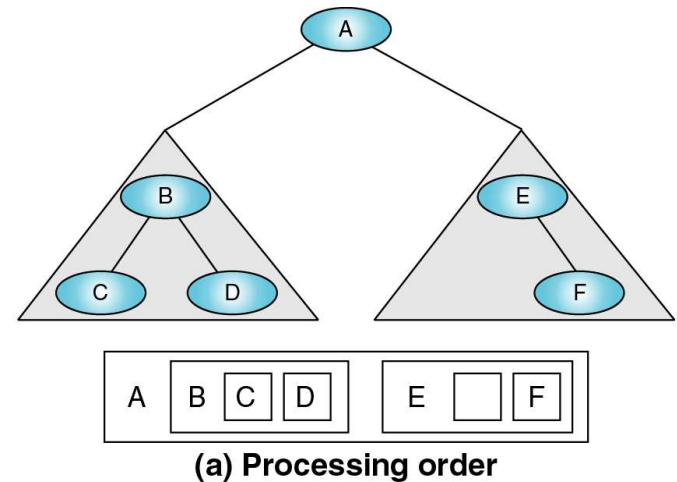

(c) Postorder traversal

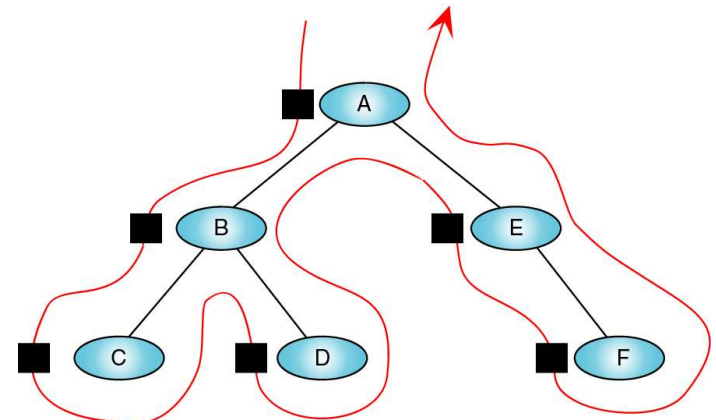
Duyệt cây (2)

■ Duyệt gốc trước (Pre-Order) - NLR

```
template <class T>
void BINARY_TREE<T>::NLR(TreeNode *p)
{
    if (p==NULL) return;
    “Xử lý nút gốc p”
    NLR(p->left);
    NLR(p->right);
}
```

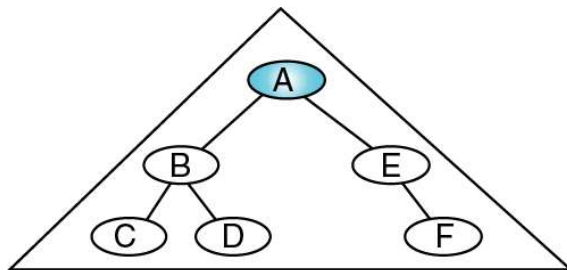

(a) Processing order

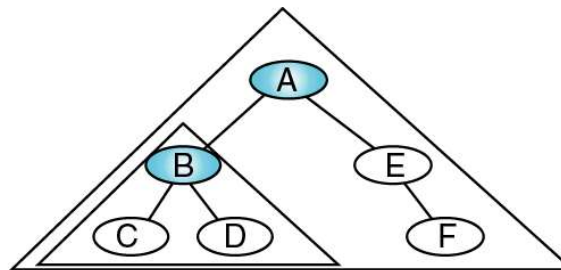

(b) "Walking" order

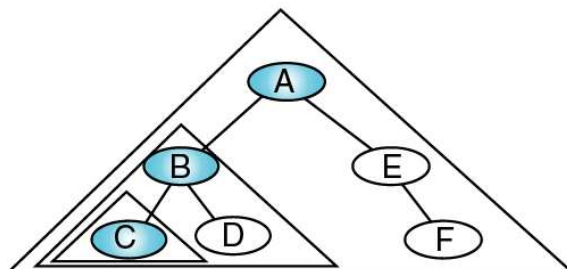
Duyệt cây (3)

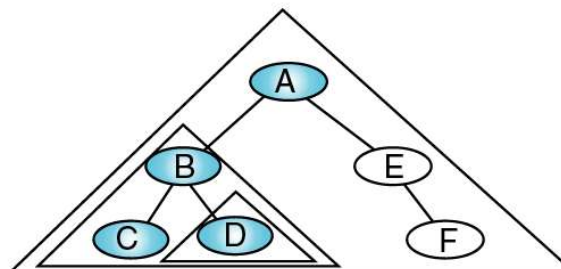
(a) Process tree A

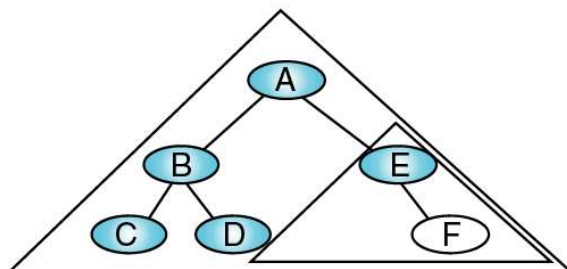
(b) Process tree B

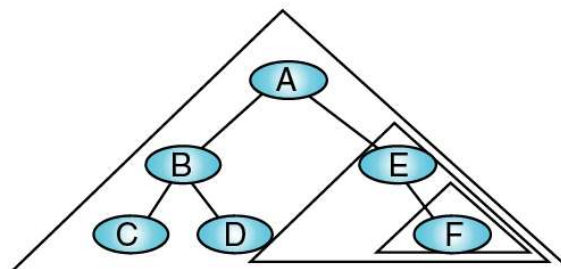
(c) Process tree C

(d) Process tree D

(e) Process tree E

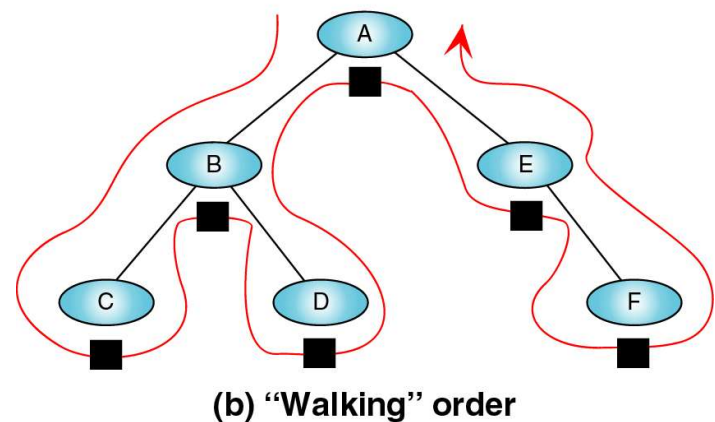
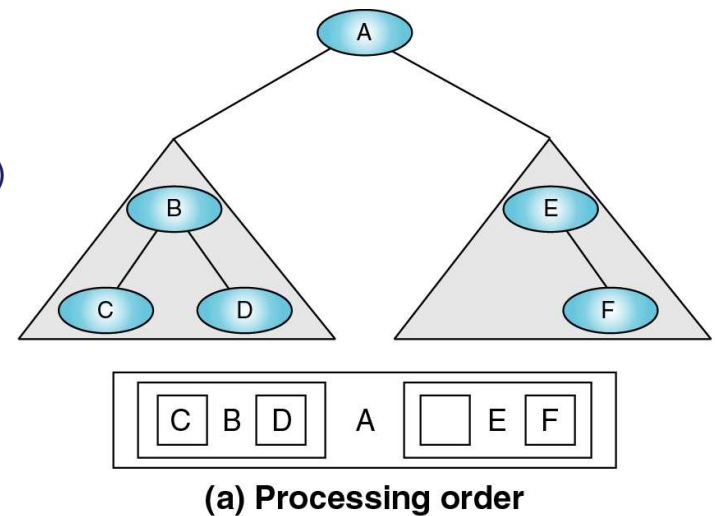
(f) Process tree F

Minh họa cách
duyet “gốc trước”

Duyệt cây (4)

■ Duyệt gốc giữa (In-Order) - LNR

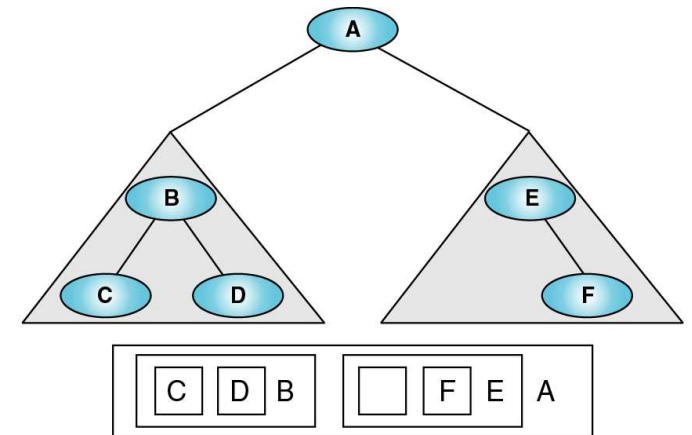
```
template <class T>
void BINARY_TREE<T>::LNR(TreeNode *p)
{
    if (p==NULL) return;
    LNR(p->left);
    “Xử lý nút gốc p”
    LNR(p->right);
}
```


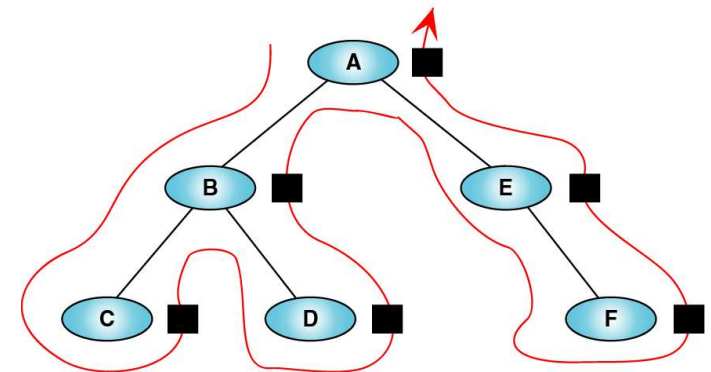
Duyệt cây (5)

■ Duyệt gốc sau (Post-Order) - LRN

```
template <class T>
void BINARY_TREE<T>::LRN(TreeNode *p)
{
    if (p==NULL) return;
    LRN(p->left);
    LRN(p->right);
    “Xử lý nút gốc p”
}
```


(a) Processing order

(b) "Walking" order